

TÜRKİYE'DE UYGULANAN TURİZM POLİTİKALARI

Turizm, sağladığı döviz getirisi ve istihdam yoluyla ülke ekonomisini olumlu yönde etkileyen önemli bir sektördür. Farklı kültürler arasında etkileşim sağlaması nedeniyle de sosyal ve kültürel bir boyut kazanır. Turizm, aynı zamanda çevreyi de etkileyen önemli bir faaliyettir.

1870'de İstanbul'u Paris'e bağlayan Şark demiryolunun açılışı, ilk otellerin yapımını da teşvik etti ve bu biçimde ilk modern anlamdaki Pera Palas Oteli 1892 yılında faaliyete geçmiştir. Aynı tarihlerde iki yabancı seyahat acentesi de kurulmuştu.

Turizmle ilgili örgütlenme faaliyetlerini sürdürmek üzere Atatürk'ün emriyle **Seyyahın Cemiyeti** (adı sonradan Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu oldu) kurulmuş ve bu dernek II. Dünya Savaşına kadar Türkiye'nin turizm siyasetini belirlemiştir. Kamu sektörü tarafından 1955 yılında kurulan Türkiye Turizm Bankası aracılığı ile **TURBAN** oteller zincirinin kurulması turizmi canlandırmıştır. 1957 yılından itibaren ise sektör Bakanlık düzeyinde ele alınmaya başlamış ancak ülkemiz yakın yıllara kadar uluslararası düzeyde önemli bir yer edinmemiştir.

1963 yılından 1980'li yıllara kadar ülkemizde turizm gelişme eğilimi göstermiştir. Bu yıllarda çağdaş bir turizm yapılanmasına doğru gidilmiştir. Bunun için gerekli şartlarda teşvikler sağlanarak özel işletmelere imkânlar sağlanmıştır.

Turizm, 1980'li yıllardan sonra ekonomik, sosyal ve çevresel yönleri ile birlikte ele alınmaya başlanmıştır. Çünkü Türkiye'nin sahip olduğu doğal ve tarihî zenginliklerin turizme yansımadağı görülmüştür. Bu nedenle yasal düzenlemeler yapılarak 1982 yılında "**Turizm Teşvik Kanunu**" çıkarılmış, 1985 yılında ise turizm, "**Kalkınmada Özel Önem Taşıyan Sektör**" kapsamına alınmıştır. Böylece turizm sektöründe büyük bir yatırım talebi oluşmuştur. Bu önlemlerle turizmde büyük gelişmeler sağlanmış, 1984-1990 yılları arasında turizm ortalama %12,1 oranında büyüyen bir sektör olmuştur.

1990'lı yılların ortalarında yaşanan birtakım olumsuzluklar (terör olayları ve 1991 yılındaki Körfez Savaşı), ülkemize Batı Avrupa'dan gelen turistleri etkilemesine karşın Doğu Avrupa'dan gelen turistler sayesinde kolay atlatılmıştır. Türkiye'nin ulaşımında yaşanan gelişmeler de turizmin gelişmesi üzerinde etken olmuştur. THY'nin yaptığı düzenli uçak seferleri dışında özel uçak şirketlerinin yaptığı seferler ve son yıllarda büyük artış gösteren seyahat acentelerinin düzenlediği organize turlar turizmi geliştirmiştir.

Ülkemiz turizminin gelişmesinde etkili faktörler

- Yurdumuz Asya-Avrupa-Afrika kıtalarının birbirine en çok yaklaştıkları konumda yer alması ve bu üç kıtayı birbirine bağlayan kara ve deniz yolları üzerinde yer alması ulaşımın kolay sağlanması,
- İklim koşullarının elverişli olması,
- Deniz suyu sıcaklığının uygun olması, (Ege ve Akdeniz kıyılarında yıllık sıcaklık değerleri 15-20 dereceler arasında değişir. Bu değerler yaz mevsiminde 25-28 dereceler arasındadır.)
- Güneşlenme süresinin uygun olması, (güneşlenme süresi de Akdeniz ve Ege kıyılarında 6 aylık bir dönemi kapsamaktadır),
- Doğal ve tarihi güzelliklerin fazla olması,
- Kaplıca ve kayak turizmine elverişli alanların olması,
- Kurulan tesislerin hizmet kalitesinin iyi olması,
- Ucuza konaklama imkânı,
- Türk insanının misafirperverliği etkilidir.

Ülkemizde özellikle Akdeniz ve Ege sahilleri güneşlenme süresinin uzun olması, deniz suyu sıcaklığının uygun olması yeterli tesislerin olması, doğal ve beşeri güzelliklerin çok olmasından daha çok turist çekmektedir.

Ülkemizin Marmara kıyıları ise denize girme süresinin kısa oluşu nedeniyle yabancı turistlerin ilgisini çeken bir alan değildir. Bu nedenle turizm yatırımları bakımından Akdeniz ve Ege'den sonra üçüncü sırada yer almaktadır. Fazla girintili çıkıntılı olmayan kıyı özellikleri ile mavi ve yeşilin iç içe olduğu Karadeniz kıyılarımız ise denize girme ve güneşlenme süresinin kısalığı yeterli tesisin olmaması ve ulaşımın zor olması gibi nedenlerden dolayı yabancı turistlerin ilgisini çekmez.

Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Türkiye Turizm Stratejisi Eylem Planı (2007 - 2013)

Turizm sektörünün önüne "yol haritası konularak yönlendirilmesini" amaçlayan ve Yüksek Planlama Kurulu'nca onaylanan, "Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Türkiye Turizm Stratejisi Eylem planına (2007 2013)" göre;

- Turizm sektörünün gelişiminde 1990'lı yıllardaki yatırım hızını yakalamak için, turizm yatırım projelerini uygulanabilir kılabilecek teşvikler düzenlenecek.
- Teşviklerin şartlarının, bölgesel özellikleri ve uygulama dönemleri ayrıntılı çalışmalarla yıllık olarak belirlenecek.
- Yabancı sermayenin Türkiye'de yatırım yapması sağlanacak.
- Öncelikli turizm türlerine (kültür, termal ve kış turizmi) ve gelişmişlik seviyelerine bağlı olarak bölgesel düzeyde sektörel teşvik mekanizmaları geliştirilecek.
- İç turizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve İç turizm gelirin artırılması amacıyla Türkiye'nin her bölgesinde alternatif turizm geliştirilecek.
- Türkiye'deki İç turizm pazarından 20 milyon kişinin yararlanması sağlanacak.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde "İç Turizm Araştırma Birimi" kurulacak. Turizmin gelişiminin sürdürülebilir kılınması için "Türkiye İmajı oluşturulması" sağlanarak, ülke, bölge ve nokta bazında markalaşmaya gidilecek.
- Sinema sektörü tanıtım aracı olarak kullanılacak.
- Pazarlama konusunda turizm açısından hızla büyüyen Hindistan ve Çin'e özel önem verilecek,
- Orta Doğu ülkeleri, İran ve Orta Asya'daki Türk cumhuriyetlerinde tanıtım kampanyaları düzenlenerek, pazar payı artırılacak.
- Ankara, İstanbul, İzmir ve Antalya'da şehir turizmini geliştirmeye yönelik plan ve projeler yaşama geçirilecek.
- Adıyaman, Amasya, Bursa, Edirne, Gaziantep, Hatay, Konya, Kütahya, Manisa, Nevşehir, Kars, Mardin, Sivas, Şanlıurfa ve Trabzon'da kültür turizmi canlandırılacak, marka kültür kentleri oluşturulacak.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı her yıl bir şehri "Kültür Turizmi Kenti" olarak ilan edecek. Troya, Frigya ve Afrodisya bölgelerinin her biri termal ve kültür temalı bölgesel varış noktası olarak geliştirilecek. Kış turizmine elverişli alanların tespiti ve değerlendirmesi için kapsamlı bir analiz çalışması yapılacak.

- Golf turisti çekimi arttırılacak, yeni golf sahaları üretilecek.
- Trabzon, Kuşadası, Samsun, İzmir, Antalya ve Mersin'de bulunan ve Kruvaziyer gemi kabul eden limanlar yenilenerek genişletilecek. İstanbul'daki liman kapasitesi hızla geliştirilecek. İstanbul, Antalya ve İzmir'de bulunan yat limanlarının devasa yatları kabul edecek şekilde yenilenmesi sağlanacak.
- Kongre turizmüne altyapısı uygun olan İstanbul, Ankara, Antalya, İzmir, Konya, Bursa ve Mersin öncelikle ele alınarak Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yönlendirici çalışmalar yapılacaktır.
- Öncelikli olarak Güney Marmara (Balıkesir, Çanakkale, Yalova), Güney Ege (Aydın, Denizli, Manisa, İzmir), Frigya (Afyonkarahisar, Ankara, Uşak, Eskişehir, Kütahya), Orta Anadolu (Aksaray, Kırşehir, Niğde, Nevşehir, Yozgat) için termal turizm master planı hazırlanacaktır.
- Kış turizmi için de master planı hazırlanacaktır. Eko turizm ve yayla turizmi konusunda yerel halk, turistik ürün, hediyelik eşya yapımı, servis, kalite ve işletmelerin yönetimi konusunda eğitilecek.

Tematik Bölgeler

Turizm gelişim bölgeleri kapsamında, bazı tematik bölge belirlendi. Bunlar;

1. Frigya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi (Eskişehir, Afyon, Kütahya, Uşak)
2. Troya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi (Çanakkale ve Balıkesir)
3. Söğüt Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi (Bursa ve Bilecik)
4. Kapadokya Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi (Aksaray, Kayseri, Kırşehir, Nevşehir)
5. Göller Bölgesi Eko-turizm Gelişim Bölgesi (Konya, Isparta, Afyon ve Burdur)
6. Hitit Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesi (Çorum ve Yozgat)
7. Urartu Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesi (Van ve Bitlis)
8. GAP Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesi'nden (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) oluşacaktır. Bu bölgelerde özelliğine göre çalışmalar yapılacaktır.

Turizm Gelişim Koridorları

Türkiye'de 7 adet tematik turizm gelişim koridoru da önerildi.

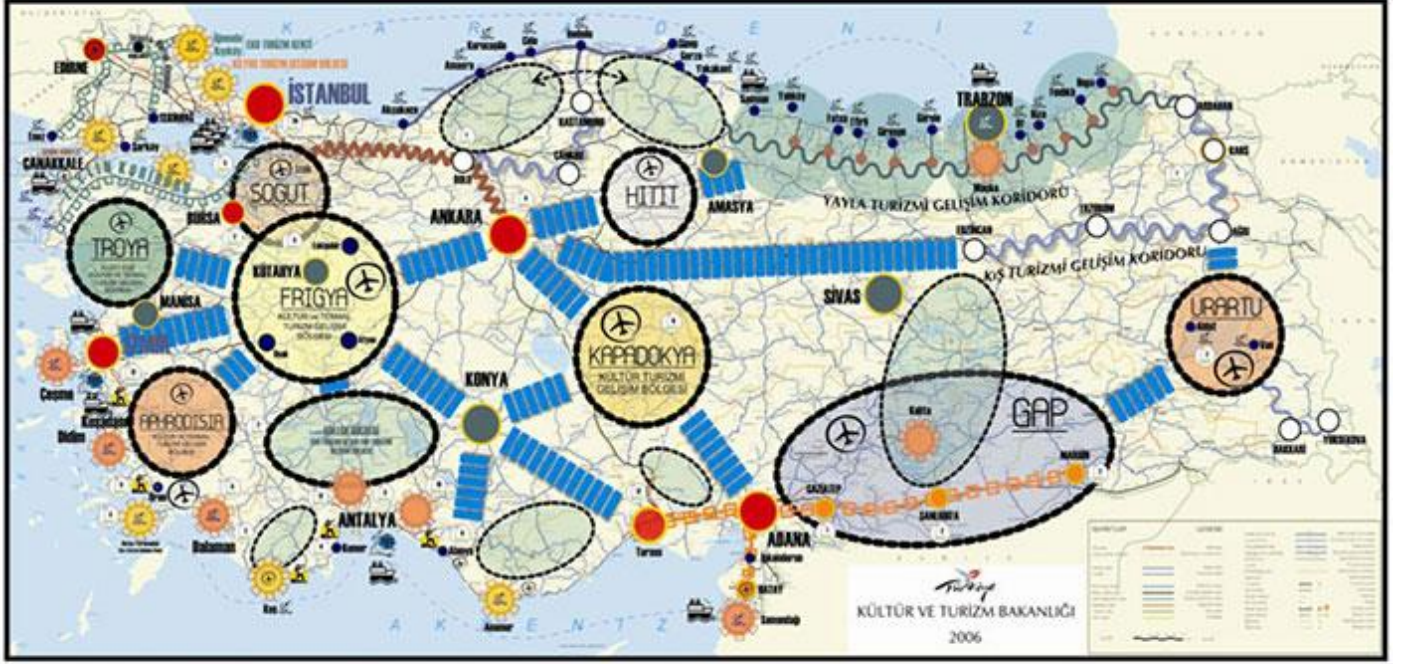
1. Zeytin Koridoru (Bursa'nın Gemlik ve Mudanya İlçeleri, Balıkesir'in Gönen, Bandırma ve Erdek İlçeleri, Çanakkale'nin Ezine ilçesine kadar uzanan kıyı bölgesi ve çevresi, Erdek Kapıdağ Yarımadası ve kuzeyinde yer alan Avşa, Paşalimanı, Ekinli Adaları ile Marmara İlçesine bağlı Marmara adası)
2. Kış Koridoru (Erzincan, Erzurum, Ağrı, Kars ve Ardahan)
3. İnanç Turizmi Koridoru (Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa ve Mardin)
4. İpek Yolu Turizm Koridoru (Ayaş-Sapanca Koridoru, Adapazarı, Bolu ve Ankara, Sapanca, Geyve, Taraklı, Göynük, Mudurnu, Beypazarı, Gündül ve Ayaş)
5. Batı Karadeniz Kıyı Koridoru (Şile-Sinop arasında uzanan bölge)
6. Yayla Koridoru (Samsun'dan Hopa'ya kadar uzanan bölge)
7. Trakya Kültür Koridorunda (Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ) da özelliklerine göre çalışmalar yapılacaktır

Turizm Kentleri

10 yeni turizm kentinin araştırma ve planlama çalışmaları tamamlanacaktır. Bu kentler;

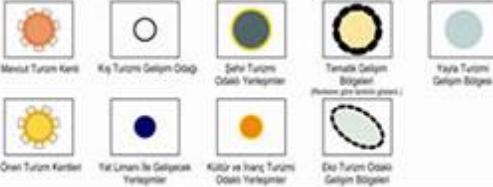
1. İğneada – Kıyı köy Eko Turizm Kenti
2. Kilyos Turizm Kenti
3. Saros Körfezi Turizm Kenti
4. Kapıdağ Yarımadası - Avşa - Marmara Adaları Turizm Kenti
5. Datça Eko Turizm Kenti
6. Kaş - Finike Turizm Kenti
7. Anamur Kıyı Kesimi Turizm Kenti
8. Samandağ Turizm Kenti
9. Maçka Turizm Kenti
10. Kâhta Turizm Kentinden oluşacaktır.

TÜRKİYE TURİZM STRATEJİSİ KAVRAMSAL EYLEM PLANI

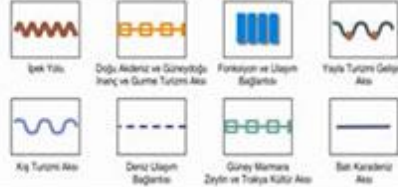

GÖSTERİM (şematiktir)

GELİŞİM ODAKLARI / ALANLARI

BAĞLANTI TİPLERİ / GELİŞİM AKSLARI

DİĞER GÖSTERİMLER

COĞRAFYA HOCASI